

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om offentlige veje.

(Afgivet af udvalget den 15. maj 1972).

Udvalget har drøftet lovforslaget i en række møder og har herunder haft 2 samråd med ministeren for offentlige arbejder, der tillige skriftligt har besvaret en række spørgsmål fra udvalget.

Der er i udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Amtsrådsforeningen i Danmark,

De samvirkende danske Landboforeninger,

civiling. Due-Hansen, Haderslev,

Grundejernes Landsforbund,

Kommunernes Landsforening,

Oliebranchens Fællesrepræsentation,

UNO-X bensin A/S og

Aalborg Portland-Cement-Fabrik A/S.

Ministeren for offentlige arbejder har stillet nedenstående ændringsforslag, der er tiltrådt af udvalget, og hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

I henvendelsen fra Amtsrådsforeningen er der over for udvalget udtrykt ønske om, at den foreslåede nye ekspropriationsprocedure forenkles i de tilfælde, hvor der er tale om mindre ekspropriationsindgreb, og hvor der under åstedsførelsen opnås tiltrædelse til de påtænkte foranstaltninger fra samtlige ejere og andre, der vil blive berørt af foranstaltningerne. I disse særlige tilfælde har Amtsrådsforeningen ikke fundet det nødvendigt, at ekspropriationsbeslutningen skal afvente den i § 48 foreslåede frist på 3 uger, inden for hvilken der kan fremsættes indvendinger mod indgrebet. Ministeren har kunnet tiltræde det af Amtsrådsforeningen anførte og har stillet nedenstående ændringsforslag nr. 7.

Amtsrådsforeningen har ligeledes påpeget, at der i særlige tilfælde kan være behov for at fastsætte visse vilkår for eller udsætte

en erstatningsfastsættelse, og ministeren har på baggrund heraf stillet nedenstående ændringsforslag nr. 8, der svarer til § 18 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriationer vedrørende fast ejendom.

I forbindelse med lovforslagets bestemmelser om pålæg af byggelinjer har De samvirkende danske Landboforeninger henstillet, at reglerne bliver suppleret med en bestemmelse om erstatning i de tilfælde, hvor indgrebet ikke er af en sådan karakter, at vejbestyrelsens overtagelse af arealet i henhold til lovforslagets § 38 kan komme på tale. Landboforeningerne har gjort opmærksom på, at der i visse tilfælde forekommer situationer, hvor en grundejer lider et særligt, påviseligt tab som følge af byggelinjepålæg, uden at indgrebet dog er af en sådan karakter, at der er mulighed for overtagelse af arealet.

Ministeren har over for udvalget indgående redegjort for baggrunden for de gældende bestemmelser om byggelinjepålæg og har herunder oplyst, at en ændring af de hidtidige regler, således som foreslået af Landboforeningerne, vil medføre uoverskuelige konsekvenser for det offentlige planlægning. Udvalget har kunnet tiltræde det af ministeren anførte, hvorved bemærkes, at ministeren har gjort opmærksom på, at en række af de problemer, der kan opstå, vil kunne løses ved anvendelse af dispensationsbeføjelsen i lovforslagets § 42. Såfremt vejbestyrelsen afviser at meddele dispensation, har grundejeren adgang til at påklage beslutningen til ministeren efter reglerne i § 4 i lov om offentlige veje.

I henvendelsen fra Aalborg Portland-Cement-Fabrik er der udtrykt ønske om en ændret formulering af lovforslagets § 90 om

nedlæggelse af offentlige veje. Selskabet finder, at bestemmelsen burde åbne mulighed for en afvejning af modstridende interesser med hensyn til spørgsmålet om nedlæggelse eller opretholdelse af en offentlig vej. Ministeren har i denne forbindelse oplyst, at det næppe kan antages, at en vejstrækning vil blive opretholdt som privat fællesvej, medmindre der foreligger en reel færdselsmæssig interesse i opretholdelsen, og har i øvrigt henvist til, at såfremt der træffes beslutning om vejens opretholdelse, vil *enhver*, der har særlig interesse i vejens nedlæggelse eller omlægning — med hjemmel i § 54 i forslag til lov om private fællesveje — når som helst kunne begære afholdt åstedsforretning om vejens nedlæggelse eller omlægning. Vejmyndigheden vil efter privatvejslovforslaget kunne foretage den nødvendige interesseafvejning, og ministeren har derfor ikke fundet, at der er behov for at ændre nærværende lovforslags § 90, hvilket udvalget har kunnet tiltræde.

I forbindelse med lovforslagets § 104 om oprettelse af tankanlæg ved offentlig vej har Oliebranchens Fællesrepræsentation og UNO-X Bensin A/S rejst en række spørgsmål over for udvalget.

I bemærkningerne til lovforslagets § 104, stk. 1, er det udtalt, at vejbestyrelsen frit skønner over, om tilladelse til oprettelse af tankanlæg bør gives eller ikke gives, og at tilladelse herefter vil kunne gives eller nægtes efter et på sagligt grundlag meddelt skøn. Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at der i skønnet kan indgå såvel generelle som konkrete færdselsmæssige og vejtekniske overvejelser og ligeledes, om der ud fra hensynet til trafikanternes tarv kan antages at være behov for yderligere tankanlæg, hvilket sidste — alt efter forholdene på stedet — kan begrunde såvel tilladelse som afslag. Fællesrepræsentationen har fundet, at disse retningslinjer for vejbestyrelsen burde tydeliggøres ved en tilføjelse om, at det ligger uden for vejbestyrelsens opgave at skønne over, om det ud fra samfundøkonomiske eller driftsøkonomiske overvejelser vil være hensigtsmæssigt at give tilladelse til oprettelse af tankanlæg.

Under et samråd med ministeren har man drøftet dette spørgsmål, og ministeren har herunder bekræftet, at det ikke er forudsat, at den enkelte vejbestyrelse skal lade sit

skøn bestemme af mere almene samfundsøkonomiske overvejelser over, om der bør være flere eller færre tankanlæg. I vejbestyrelsens skøn skal alene indgå færdselsmæssige hensyn, men indbefattet i disse færdselsmæssige hensyn kan være en afvejelse af, om trafikanternes behov for tankanlæg ved en vejstrækning er af sådan styrke, at det kan opveje den færdselsmæssige risiko, der er forbundet med overkørselstilladelsen.

I sin henvendelse til udvalget har Fællesrepræsentationen som nævnt rejst en række yderligere spørgsmål vedrørende fortolkningen af § 104. Henvendelsen og ministerens kommentarer hertil er optrykt som bilag 1 og 2 til betænkningen.

Udvalget indstiller herefter lovforslaget til vedtagelse med de af ministeren stillede ændringsforslag.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af ministeren for offentlige arbejder, tiltrådt af udvalget:

Til § 1.

1) Nr. 3 affattes således:

„3. § 4, stk. 3, affattes således:

„Stk. 3. Når ikke andet er bestemt, kan afgørelser truffet af et amtsråd som klagemyndighed kun påklages til ministeren for offentlige arbejder, såfremt afgørelsen omfatter spørgsmål om forståelse af de i stk. 1 nævnte bestemmelser. Ministeren for offentlige arbejder kan dog tillade, at andre afgørelser af principiel karakter, eller som er af større betydning for klageren, påklages til ministeren.“

2) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

„01. § 24 affattes således:

„§ 24. Vejbestyrelsen for en hovedlandevej eller landevej skal have lejlighed til at udtale sig om større anlægsarbejder på kommuneveje, herunder væsentlige ændringer i tværprofilet, for så vidt kommunevejen skærer eller har forbindelse med hovedlandevejen eller landevejen.“

3) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

„02. I § 32 ændres „§§ 35 og 36“ til: „§ 35“.

4) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

„03. § 36, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

„Når en vejs optagelse på vejplan er under forberedelse efter reglerne i kapitel 3, eller byggelinier til sikring af vejen er under udarbejdelse efter reglerne i § 35, kan ministeren for offentlige arbejder efter begæring af vejbestyrelsen nedlægge forbud mod, at der på en ejendom, der berøres af planlægningen, foretages de foranstaltninger, der er omhandlet i § 34, stk. 3.“

5) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

„04. I § 37, stk. 1, 1. pkt., ændres „i et eller flere af de blade, som har almindelig udbredelse i kommunen“ til: „i stedlige blade efter vejbestyrelsens bestemmelse“.

6) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 47, stk. 3, 1. pkt., ændres „i et eller flere af de lokale blade“ til: „i stedlige blade efter vejbestyrelsens bestemmelse“.

7) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 49 indsættes i stk. 1 som 2. pkt.:

„Beslutning om ekspropriationens gennemførelse kan dog træffes inden udløbet af den nævnte frist, såfremt ekspropriationsindgrebet må anses for ubetydeligt i forhold til de berørte ejendommers størrelse og værdi, og der under åstedesforretningen opnås tiltrædelse af de planlagte foranstaltninger fra samtlige ejere og brugere og andre, der direkte eller indirekte berøres af foranstaltningerne.“

8) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 53 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

„Stk. 0. En erstatningsfastsættelse kan, når ganske særlige omstændigheder tilsiger det, ske på vilkår, der nærmere angives i kendelsen, eller udsættes, dog ikke længere end til anlæggets fuldførelse. Erstatning for arealafståelse skal altid fastsættes straks, såfremt ejeren begærer det.“

9) I den under nr. 11 foreslåede formulering af § 70 affattes stk. 3 således:

„Stk. 3. Skønnes det påkrævet af vejtekniske eller færdselsmæssige grunde, kan vejbestyrelsen som betingelse for tilladelse efter stk. 1 og 2 stille krav med hensyn til den

nærmere placering, udformning og anvendelse af de adgange, der er nævnt i stk. 1, herunder om adgangens bredde, om fri oversigt over hjørnearealer, om arten og omfanget af færdslen ad den pågældende adgang og om flere ejendommers benyttelse af samme adgang. Vejbestyrelsen kan ligeledes gøre tilladelsen betinget af, at den offentlige vej under hensyn til de ændrede trafikale forhold ombygges med midterrabat, kanalisering, lyssignal og lignende. Vejbestyrelsen kan kræve, at udgifterne ved de fornævnte foranstaltninger helt eller delvis afholdes af vejbestyrelsen for den vej eller sti, der tilsluttes den offentlige vej, eller for så vidt angår overkørsel eller overgang i særlige tilfælde af vedkommende ejer eller bruger. Vejbestyrelsen kan kræve selv at forestå de i dette stykke omhandlede foranstaltninger mod godtgørelse af udgifterne herved.“

10) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 72 udgår ordet „(adgangsbestemmelser)“ og erstattes af følgende: „herunder benyttelse af bestående adgange (adgangsbestemmelser)“.

11) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 74, stk. 1, ændres „og i et eller flere af de lokale blade“ til: „og i stedlige blade efter ministerens bestemmelse“.

12) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 80, stk. 2, 1. pkt., udgår ordene „efter indstilling fra vejbestyrelsen“, og stk. 3 affattes således:

„Stk. 3. Ansøgning om meddelelse af undtagelse indgives til vejbestyrelsen. Såfremt vejbestyrelsen skønner, at der kan være grundlag for at meddele undtagelse, fremsender vejbestyrelsen med sin erklæring ansøgningen til den myndighed, der efter stk. 2 meddeler undtagelsen. For så vidt angår hovedlandeveje, skal vejbestyrelsens erklæring være ledsaget af erklæring fra vedkommende amtskommune og kommune, og for så vidt angår landeveje fra vedkommende kommune.“

13) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 90, stk. 1, 1. pkt., „i et eller flere af de lokale blade“ til: „i stedlige blade efter vejbestyrelsens bestemmelse“.

14) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 93 affattes *stk. 2, 1. pkt.*, således:

„Anmodning fremsættes over for vedkommende kommunalbestyrelse, der ved bekendtgørelse i Statstidende og i stedlige blade efter kommunalbestyrelsens bestemmelse med mindst 4 ugers varsel indkalder til åstedsforsamling.“

15) I den under nr. 11 foreslåede formulering af § 97 affattes *stk. 1* således:

„Vejbestyrelsen kan anlægge og nedlægge offentlige stier og overtage bestående stier som offentlige. Overtagelse af bestående stier sker for en periode af indtil 5 år. Efter udløbet af denne periode nedlægges stierne som offentlige, medmindre jordarealerne er erhvervet af vejbestyrelsen. De pågældende stier opretholdes dog som offentlige, indtil de er udgået af stifortegningen, jfr. § 98.“

16) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 103 indsættes som *stk. 2*:

„*Stk. 2.* Når vejens istandsættelse eller hensynet til færdslen gør det nødvendigt, kan vejbestyrelsen kræve træer og anden beplantning på eller over vejen fjernet, nedskåret, opstammet eller studset ved ejerens foranstaltning og på dennes bekostning.“

17) I den under nr. 11 foreslåede formulering af § 104 affattes *stk. 1, 3. pkt.*, således:

„Tilladelsen bortfalder, såfremt indehaveren af tilladelsen opgiver virksomheden.“

18) I den under nr. 11 foreslåede formulering af § 106 affattes *stk. 1* således:

„Arbejder på ledninger i eller over landeveje og kommuneveje, herunder nødvendig flytning af ledninger m. v. i forbindelse med vejens regulering eller omlægning, bekostes af vedkommende ledningsejer, medmindre andet særligt er bestemt ved overenskomst eller kendelse afsagt af en landvæsenskommission eller ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.“

19) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 106, *stk. 5*, ændres „ministeren for offentlige arbejder“ til: „vejbestyrelsen“.

20) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 108, *stk. 2*, ændres ordene „særskilt meddelelse“ til: „meddelelse ved anbefalet brev“.

Til § 2.

21) *Stk. 1* affattes således:

„*Stk. 1.* Loven træder i kraft den 1. oktober 1972.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ved ændringsforslaget udvides adgangen til at påklage amtsrådets afgørelser som klagemyndighed i forhold til kommunalbestyrelserne, jfr. *stk. 1*, således at ministeren for offentlige arbejder kan tillade, at afgørelser af principiel karakter, eller som er af større betydning for klageren, påklages til ministeren. Klagebestemmelsen bringes herved i overensstemmelse med den tilsvarende bestemmelse i byggeloven (lovbekendtgørelse nr. 206 af 15. maj 1970), § 14, ligesom den ændrede formulering gør det muligt at indbringe kommunale afgørelser for folketingets ombudsmand.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3, er specielle videregående klagebestemmelser indeholdt i §§ 50, 81 og 104.

Til nr. 2.

Efter den gældende bestemmelse i § 24 skulle kun amtsrådet som vejbestyrelse for landeveje have lejlighed til at udtale sig om de nævnte foranstaltninger på kommuneveje. Efter ændringsforslaget skal tillige vejdirektoratet som vejbestyrelse for hovedlandeveje have lejlighed til at udtale sig.

Til nr. 3 og 4.

Således som den gældende bestemmelse i lov om offentlige veje i § 36 er formuleret, er det en forudsætning for nedlæggelse af forbud mod bebyggelse m. v. på en ejendom, der forventes berørt af et planlagt vejanlæg, at anlægget er optaget på vejplan, og at byggelinier er under udarbejdelse, jfr. henvisningen til § 35 og bestemmelsen i § 32. Således som den afløste tilsvarende bestem-

melse i vejbestyrelseslovens § 42 er formulere- ret, har forbud kunnet nedlægges, uanset om optagelse af vejanlægget på vejplan endnu ikke var sket som følge af, at valget af linieføring ikke var endeligt afklaret. Det har ikke været tanken at ændre den hidti- dige retsstilling på dette punkt, og ved den foreslåede ændrede formulering af § 36, stk. 1, 1. pkt., søges muligheden for at nedlægge forbud allerede på planlægningsstadiet op- retholdt.

Ændringsforslag nr. 3 er en konsekvens af den ændrede formulering under nr. 4.

Til nr. 5, 6, 11, 13 og 14.

Ved ændringsforslagene bringes forskrif- ten om offentliggørelsesformen i overens- stemmelse med principperne i lov om kom- munernes styrelse.

Til nr. 7.

Efter ønske fra Amtsrådsforeningen fore- slås ekspropriationsproceduren ved æn- dringsforslaget forenklet med hensyn til ekspropriationsindgreb, der må anses for ubetydelige i forhold til de berørte ejendom- mes størrelse og værdi.

Til nr. 8.

Ændringsforslaget svarer til § 18 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriationer ved- rørende fast ejendom og er foreslået af Amtsrådsforeningen.

Til nr. 9.

Grundejernes Landsforbund har under udvalgsbehandlingen givet udtryk for, at udgifter ved særlig ombygning af en offent- lig vej kun bør kunne afkræves en ejer eller bruger, for så vidt angår særlig trafikskab- ende virksomheder. Man er enig i, at så- dant krav ikke bør stilles i almindelighed, men kun, hvor særlige forhold gør sig gæl- dende, eksempelvis som nævnt i forbindelse med tilladelse til overkørsel til særlig tra- fikskabende virksomheder, hvor kravene til ansøgeren står i rimeligt forhold til forde- lene for den pågældende. I overensstem- melse hermed er adgangen til at påligne en ejer eller bruger udgifterne helt eller delvis til ombygning af en offentlig vej ved æn- dringsforslaget begrænset til særlige tilfælde.

Ved den ændrede formulering er det sam- tidig — i overensstemmelse med gældende

praksis — præciseret, at krav om ombyg- ning af den offentlige vej også kan stilles over for den vejbestyrelse, der ønsker at til- slutte en anden offentlig vej eller sti.

Til nr. 10.

Ændringen tilsigter at tydeliggøre be- stemmelsen og er i overensstemmelse med den hidtidige retstilstand og administration af adgangsbestemmelserne.

Til nr. 12.

Ved den ændrede formulering af § 80, stk. 3, begrænses vejbestyrelsens forpligtelse til at fremsende ansøgning om meddelelse af undtagelse fra adgangsbestemmelser til vedkommende dispensationsmyndighed til tilfælde, hvor vejbestyrelsen — på grundlag af praksis i tilsvarende sager — skønner, at der kan være grundlag for at meddele und- tagelse. Hvis en ansøger ikke kan acceptere vejbestyrelsens afgørelse, må han henvises til at benytte den sædvanlige klageadgang.

Til nr. 14.

Ved ændringsforslaget er varslet, hvor- med der skal indkaldes til åstedetsforretning, foreslået forlænget fra 2 uger til mindst 4 uger. Samtidig har man som overflødig ude- ladt tilkendegivelsen om, at indkaldelsen sker med præklusiv (udelukkende) virkning. Der er ikke herved tilsigtet nogen realitets- ændring. Undladdelse af at give møde under åstedetsforretningen og gøre eventuelle rettig- heder gældende vil således afskære den pågældende fra senere at gøre disse gælden- de.

Til nr. 15.

Ændringen er foreslået af Amtsrådsfore- ningen og er af redaktionel karakter.

Til nr. 16.

Ændringsforslaget er indsat efter ønske fra kommunal side og svarer til tilsvarende bestemmelse i forslaget til lov om private fællesveje.

Til nr. 17.

Det er overladt til vejbestyrelsen i det konkrete tilfælde at bestemme, til hvem en tilladelse til oprettelse eller udvidelse af tankanlæg skal gives — et olieselskab eller ejeren af ejendommen, hvorpå anlægget

etableres, eller eventuelt en bruger af tank-anlægget. I alle tilfælde vil det være indehaveren af tilladelsen, der i forhold til vejbestyrelsen står som den ansvarlige indehaver og som sådan er ansvarlig for, at de af vejbestyrelsen fastsatte vilkår overholdes, medens retsforholdet mellem tilladelsens indehaver og en — herfra forskellig — ejer af arealet eller en forpagter af anlægget er vejbestyrelsen uvedkommende.

Ved den ændrede formulering af stk. 1, pkt. 3, tydeliggøres det, at tilladelsen bortfalder, når den, *til hvem tilladelsen er givet*, opgiver virksomheden. Den pågældende vil hyppigt også være indehaver (ejer) af tank-anlægget, men behøver ikke nødvendigvis at være det.

Til nr. 18.

Efter ønske fra Kommunernes Landsforening foreslås det — i overensstemmelse med den hidtidige forståelse af den tilsvarende bestemmelse i vejbestyrelseslovens § 57 —

præciseret, at også nødvendig flytning af ledninger m. v. i forbindelse med en vejs omlægning skal bekostes af ledningsejeren.

Til nr. 19.

Efter § 2, stk. 2, er vejdirektoratet nu vejbestyrelse for hovedlandeveje, hvorfor det er naturligt at henlægge beføjelsen efter stk. 5 til direktoratet.

Til nr. 20.

Den ændrede affattelse er foreslået af Amtsrådsforeningen.

Til nr. 21.

Lovens ikrafttrædelsesdato foreslås efter ønske fra bl. a. Amtsrådsforeningen udskudt til den 1. oktober 1972.

Formelle problemer, der vil kunne opstå som følge af udskydelsen af ikrafttrædelsen, påregnes løst ved med hjemmel i § 44, stk. 3, at udfærdige fornødne overgangsregler.

Gorrsen.	Alsing Andersen.	Thomas Have, næstformand.	Horn, formand.	Harris Jensen.
Henning Jensen.	Bent Sørensen.	Jette Bontrup.	Arne Larsen.	Stæhr Johansen.
Henning Andersen.	Mads Eg Damgaard.	Holmberg.	Kofoed.	
	Guldberg.	Skovmand.	Bilgrav-Nielsen.	

Bilag 1.

Henvendelse fra Oliebranchens Fællesrepræsentation.

Oliebranchens Fællesrepræsentation (OFR) tillader sig herved over for folketingsudvalget at fremsætte nedennævnte indsigelser mod og bemærkninger til § 104 i ovennævnte lovforslag. Den pågældende lovbestemmelse træder i stedet for de i vejbestyrelseslovens § 52, stk. 3, indeholdte forskrifter om vejbestyrelsens samtykke til oprettelse eller udvidelse af tankanlæg på eller ved offentlig vej. § 104 tilsigter så vidt ses derudover, dels direkte, dels indirekte ved den i § 104 som stk. 5 optagne bemyndigelsesbestemmelse, at give en række nye og ændrede regler, som går udover, hvad der kan antages at være formålet med en vejlov, og indebærer en adgang for vejbestyrelserne til at gribe hindrende, regulerende og kontrollerende ind i både drift og retsovergang af lovligt etablerede tankanlæg ved offentlige veje.

1. *Tilladeligheden af at inddrage behovssynspunkter ved udøvelsen af skønnet over, om tilladelse til etablering af tankanlæg bør gives eller nægtes.*

OFR ønsker at understrege, at de med etablering og drift af moderne tidssvarende tankanlæg forbundne investeringer og udgifter er så betydelige, at oprettelse af tankanlæg ikke finder sted, medmindre der gennem analyser er konstateret et væsentligt trafikantbehov herfor, som efter igangsætningen kan muliggøre en forsvarlig økonomisk drift. Mens det som anført i motiverne til lovforslaget vil kunne forekomme, at vejbestyrelsen ved udøvelsen af sit vejtekniske og færdselsmæssige skøn efter omstændighederne vil kunne tage i betragtning, om der ud fra hensynet til trafikanternes tarv er behov for et tankanlæg, står det fast, at det ligger uden for vejbestyrelsernes kompetence at lade deres skøn bestemme af mere almene samfundsøkonomiske overvejelser over, om der bør være flere eller færre tank-

anlæg. OFR henstiller derfor, at *folketingsudvalget supplerer bemærkningerne til lovforslaget med en udtalelse om, at det ligger uden for vejbestyrelsernes opgave at skønne over, om det ud fra samfundsøkonomiske eller driftsøkonomiske overvejelser vil være hensigtsmæssigt at give tilladelse til oprettelse af tankanlæg.*

2. *Tidsbegrænsning af tilladelser til oprettelse eller udvidelse af tankanlæg.*

Vejbestyrelseslovens § 52, stk. 3, giver ikke hjemmel til tidsbegrænsning af tilladelse til oprettelse eller udvidelse af tankanlæg. Navnlig under hensyn til de betydelige investeringer, som er forbundet med dels etablering af tankanlæg, dels den fremtidige vedligeholdelse og ajourføring af disse til sikring af trafikanternes betjening, må det anses for betænkeligt at indføre en generel hjemmel til tidsbegrænsning af tilladelser af den heromhandlede karakter. Det må i hvert fald anses for uacceptabelt og uforeneligt med trafikanternes tarv, hvis tidsbegrænsede tilladelser i praksis gøres til det normale. Der tiltrænges i motiverne til lovforslaget, som ikke giver nogen vejledning om bestemmelsens praktisering, en præcisering af, *at tidsbegrænsning af tilladelser kun bør komme på tale, hvor forholdene særligt findes at tale derfor, samt at tidsbegrænsning — i hvert fald når der er tale om oprettelse af tankanlæg — må indebære, at tilladelsen gives på mindst 15-20 år, og ledsages af en saglig begrundelse for begrænsningen.* Det må dernæst yderligere slås fast, at fastsættelsen af det åremål, en eventuel tilladelse skal gælde for, altid må ske således, at indehaveren har rimelig mulighed for at afskrive sin investering inden det pågældende åremåls udløb. *Det henstilles til folketingsudvalget, at bestemmelsen om tidsbegrænsning i § 104, stk. 1, ledsages af de ovennævnte bemærkninger som motiver til lovbestemmelsen, der*

kan tjene som vejledning ved dennes praktisering.

3. Bortfald af tilladelser til oprettelse m. v. af tankanlæg samt overdragelse af tankanlæg.

Både den nugældende § 52, stk. 3, i vejbestyrelsesloven og § 104 i forslaget til lov om ændring af lov om offentlige veje har efter deres ordlyd og indholdet af de respektive motiver til de to lovbestemmelser til hovedformål at fastslå, at vejbestyrelsen skal have indseende med tankanlægs oprettelse og udvidelse og kan stille nærmere vilkår med hensyn til tankanlæggenes placering, udformning, indretning etc. Derimod er der ikke tale om, at den i betragtning kommende ansøgers person, kvalifikationer etc. er tillagt nogen betydning. Det eneste afgørende er, om tankanlægget opfylder de færdselsmæssige og vejtekniske krav, som kan stilles på grundlag af de gældende lovbestemmelser og den i tilslutning hertil udviklede administrative praksis.

Det er derfor ikke relevant, når der i § 104, 1. stk., 3. punktum, foreslås indført en bestemmelse om, at tilladelsen bortfalder ved indehaverens opgivelse af virksomheden. Hermed får tilladelser i henhold til § 104 pludselig og umotiveret karakter af personlige tilladelser på samme måde som f. eks. biograf- og teaterbevillinger eller andre til en bestemt person knyttede specielle koncessioner. Det må forekomme urimeligt, at opgivelse af en tankanlægsvirksomhed f. eks. som følge af invaliditet, stedsevarende sygdom, helbredsforringelse, alder eller død skulle føre til bortfald af tilladelse og stille vejbestyrelsen frit. Indehaveren af tilladelsen, der sagligt angår tankanlægget og ikke indehaverens person, må kunne regne med at lade anlægget falde i arv ved død. Ved dispositioner i levende live, f. eks. foranlediget af invaliditet eller sygdom, må han kunne overdrage eller eventuelt udleje eller bortforpagte tankanlægget til tredjemand. Har han ikke denne ret, er det ensbetydende med, at han uforskyldt udsættes for at miste et væsentligt og for hele hans eksistens afgørende økonomisk aktiv. Der må derfor også tages klar afstand fra § 104, stk. 1, sidste punktums regel om, at overdragelse af tankanlæg ikke må ske uden vejbestyrelsens godkendelse. En regel som denne vil have til

konsekvens, at indehavere af tilladelse til tankanlæg må knytte tilladelsen og virksomheden til aktieselskabsformen, således at ejerskifte kan ske ved overgang af aktier, uden at tilladelsen bortfalder.

I tilfælde, hvor tilladelse til et tankanlæg er givet til en anden end den pågældende ejendoms ejer, vil en regel som den foreslåede også have uheldige virkninger og gribe forstyrrende ind i kontraktforholdet mellem ejeren og en eventuel lejer eller forpagter. *Lejeren vil ikke kunne få afståelsesret i lejemålet, fordi afståelse er ensbetydende med en opgivelse af virksomheden. Skulle en lejer eller forpagter misligholde, vil ejeren være stærkt hæmmet ved udøvelsen af eventuelle misligholdelsesbeføjelser. Hvis han nemlig bringer lejemålet til ophør, bortfalder tilladelsen til tankanlægget.*

OFR må under henvisning til foranstående henstille, at § 104, stk. 1, tredje og sidste punktum, udgår af lovtæksten og erstattes med en bestemmelse om, at overdragelse eller anden retsovergang af tankanlæg skal meddeles til vejbestyrelsen, således at vejbestyrelsen herigennem får mulighed for at varetage sin legitime interesse i, at den, der driver tankanlægget, opfylder de vilkår, der er stipuleret i loven og af vejbestyrelsen.

4. Fristen for udnyttelse af tilladelse til oprettelse af tankanlæg.

En frist på to år regnet fra tilladelsens meddelelse til oprettelse og ibrugtagelse af tankanlæg, jfr. § 104, stk. 1, 4. punktum, er utilstrækkelig. *OFR foreslår, at fristen i lovtæksten fastsættes til to år efter, at endelig byggetilladelse til tankanlægget kunne være opnået.*

5. Det nærmere indhold af tilladelse til oprettelse og udvidelse af tankanlæg.

Medens selve lovtæksten ikke giver særlige bestemmelser om det nærmere indhold af tilladelser til oprettelse af tankanlæg, fremgår det dels af bemærkningerne til lovforslaget, dels af et udkast til „Vejledende retningslinier for behandling af ansøgning om tilladelse til oprettelse af tankanlæg ved veje, der henhører under amtskommunernes bestyrelse“, udarbejdet af Amtsvejinspektørforeningens udvalg vedrørende benzintankanlæg, at det er hensigten, at vejbestyrelsen skal træffe afgørelse om, hvilket tilbehør der til

enhver tid skal være tilladt i forbindelse med tankanlægget.

Ved tilbehør forstås f. eks. servicevirksomhed, smørehal, vaskeanlæg, opholdsrum eller kontor for tankpersonale, kiosk, butik, reparationsværksted, cafeteria o. l. Som „Vejledende retningslinier“ er formuleret, udstyres vejbestyrelsen med decideret næringsretlige beføjelser og tillægges myndighed til at afgøre, hvilke varer der kan forhandles fra et moderne tankanlæg, og bemærkninger til lovforslaget synes at gå ind for at tillægge vejbestyrelsen sådan beføjelse og myndighed.

OFR finder en sådan ordning uholdbar. Når grundlaget for tilladelse til oprettelse af tankanlæg er til stede, må tilladelsen indebære *ret for* indehaveren til foruden oprettelsen af selve tankanlægget med pumpestandere, jordtanke etc. at etablere følgende normale, nødvendige og tildels lovpligtige tilbehørsfaciliteter:

servicevirksomhed (småreparationer),
smørehal,
vaskehal o. l.,
opholdsrum eller kontor for tankpersonale,
butiksløkkale, toilet, samt
iøvrigt at drive salg fra tankanlægget inden for de næringsretlige rammer.

Der er her ikke tale om tilbehør til tankanlæg, men om nødvendige bestanddele af et tidssvarende tankanlæg.

Kun hvis der er tale om tilbehør udover det nævnte, f. eks. etablering af egentlig autoværksted, cafeteria o. l., vil det være rimeligt at kræve særlig tilladelse fra vejbestyrelsen, som må skønne over, hvorvidt dette kan godkendes ud fra vejtekniske eller færdselsmæssige hensyn.

6. *Bemyndigelse til at give forskrifter om oprettelse og drift af tankanlæg.*

§ 104, stk. 5, giver ministeren for offentlige arbejder en bemyndigelse til at udfærdige almindelige retningslinier til vejledning for vejbestyrelsen om etablering og drift af tankanlæg ved offentlig vej. Det ovenfor omhandlede udkast til „Vejledende retningslinier“, der, som allerede nævnt, er udarbejdet af et af amtsvejinspektørerne nedsat udvalg, skal, så vidt OFR forstår, danne grundlag for udfærdigelsen af almindelige retningslinier til vejbestyrelserne.

OFR skal anmode om, at folketingsudvalget får tilstillet det fornødne antal eksemplarer af de nævnte „Vejledende retningslinier“, således at udvalget herigennem kan få et klart indblik i, i hvor høj grad de pågældende retningslinier indebærer en rigoristisk næringsretlig kontrol med indretningen, udformningen og den forretningsmæssige drift af tankanlæggene.

For at sikre, at bemyndigelsesbestemmelsen i § 104, stk. 5, ikke bruges til etablering af en uden for vejlovens formål liggende næringsretlig kontrol, som vejbestyrelserne iøvrigt må formodes at savne fagkundskab til at udøve, skal OFR foreslå, at bemyndigelsesbestemmelsen i § 104, stk. 5, ændres til følgende ordlyd:

„Ministeren for offentlige arbejder kan efter forudgående høring af de interesserede brancheorganisationer og myndigheder udfærdige almindelige retningslinier af vejteknisk og færdselsmæssig art til vejledning for vejbestyrelserne om etablering og drift af tankanlæg ved offentlig vej.“

OFR tillader sig i øvrigt at gå ud fra, at der bliver lejlighed til en forhandling med ministeriet om udfærdigelsen af vejledende bestemmelser på grundlag af bemyndigelsesbestemmelsen i § 104, stk. 5.

OLIEBRANCHENS FÆLLESREPRÆSENTATION

p. b. v.

Poul Sundby

Knud Petersen

Folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om offentlige veje.

Bilag 2.

Ministerens kommentarer til henvendelsen fra Oliebranchens Fællesrepræsentation.

Ad pkt. 1 i fællesrepræsentationens skrivelse: Tilladeligheden af at inddrage behovssynspunkter ved udøvelsen af skønnet over, om tilladelse til etablering af tankanlæg bør gives eller nægtes.

I bemærkningerne til forslaget § 104, stk. 1, er det udtalt, at vejbestyrelsen frit skønner over, om tilladelse til oprettelse af tankanlæg bør gives eller ikke gives, og at tilladelse herefter vil kunne meddeles eller nægtes meddelt efter et på sagligt grundlag udøvet skøn. Det er endvidere angivet, at der i skønnet kan indgå såvel generelle som konkrete færdselsmæssige og vejtekniske overvejelser og hensyn, og ligeledes om der ud fra hensynet til trafikanternes tarv kan antages at være behov for yderligere tankanlæg, hvilket sidste — alt efter forholdene på stedet — kan begrunde såvel tilladelse som afslag. Der er herved tænkt på færdselsmæssige hensyn, herunder også den færdselsmæssige risiko ved en forøgelse af tankanlæggene på en given vejstrækning.

Der er ikke forudsat, at den enkelte vejbestyrelse skal lade sit skøn bestemme af mere almene samfundsøkonomiske overvejelser over, om der bør være flere eller færre tankanlæg, men vejbestyrelsen må i sine overvejelser lade indgå en afvejelse af på den ene side behovet for yderligere tankanlæg, på den anden side den færdselsmæssige risiko ved etablering af flere anlæg.

ad pkt. 2: Tidsbegrænsning af tilladelser til oprettelse og udvidelse af tankanlæg.

Det er rigtigt, at vejbestyrelseslovens § 52, stk. 3, ikke indeholder nogen bestemmelse om tidsbegrænsning af tilladelser til oprettelse af tankanlæg. Det er dog ministeriets opfattelse, at vejbestyrelserne også efter den gældende bestemmelse har været berettiget til, hvor forholdene taler for det, at tidsbegrænse tilladelsen til et nærmere fastsat åremål, således at det i tilladelsen fastslås, at indehaveren ved tilladelsens ud-

løb på anfordring skal være forpligtet til at ophøre med benyttelsen af anlægget.

Man har imidlertid fundet det rigtigst at foreslå en udtrykkelig hjemmel optaget i lovbestemmelsen.

Efter ministeriets opfattelse bør spørgsmålet om tidsbegrænsning indgå i vejbestyrelsernes overvejelser, hvor forholdene taler derfor. Om tilladelsen i det enkelte tilfælde bør tidsbegrænses må herefter afgøres ud fra en konkret vurdering af, om færdselsmæssige eller vejtekniske hensyn giver fornøden begrundelse herfor, eksempelvis at det kan forudses, at en omlægning eller omprofilering af vejen inden for et nærmere åremål vil umuliggøre tankanlæggets fortsatte tilstedeværelse.

Det er ligeledes ministeriets opfattelse, at vejbestyrelsen ved fastsættelsen af åremålet bør overveje og tage hensyn til, om der gives indehaveren rimelig mulighed for at afskrive investeringen i anlægget inden fristens udløb. Hvis dette ikke skønnes muligt, må alternativet være, at tilladelsen meddeles uden tidsbegrænsning, eller at der meddeles afslag.

Man finder det ikke muligt at angive noget minimumsåremål for tidsbegrænsede tilladelser, idet fastsættelsen af åremålet må ske ud fra en konkret vurdering af, på den ene side de færdselsmæssige og vejtekniske hensyn, på den anden side investeringens størrelse. Man vil finde det naturligt, at en vejbestyrelse, hvor fastsættelse af åremål er begrundet, optager forhandling med ansøgeren med henblik på at søge bedst mulig overensstemmelse tilvejebragt mellem åremålets længde og investeringens størrelse.

ad pkt. 3: Bortfald af tilladelser til oprettelse m. v. af tankanlæg samt overdragelse af tankanlæg.

Bestemmelserne om, at tilladelsen bortfalder, hvis indehaveren opgiver virksomheden, og at overdragelse af tankanlæg ikke

må ske uden vejbestyrelsens godkendelse, er nye.

Ved „indehaver“ forstår man den, til hvem tilladelsen er givet — et benzinselskab eller en privat mand — uanset om anlægget er bortlejet eller bortforpagtet. Indehaveren er i forhold til vejbestyrelsen ansvarlig for, at fastsatte vilkår overholdes.

Som angivet i bemærkningerne er det ministeriets opfattelse, at tilladelsen er således knyttet til *indehaveren* af tilladelsen, at den bortfalder, hvis indehaveren opgiver eller ophører med virksomheden, og at dette også efter den gældende bestemmelse kunne fastsættes som vilkår i de konkrete tilladelser. Man har imidlertid fundet det ønskeligt, at udtrykkelig hjemmel optages i lovbestemmelsen.

Ministeriets synspunkt er begrundet med, at der er tale om offentlig-retlige tilladelser, og at det derfor er rimeligt og velbegrundet, at der tilvejebringes bedre kontrolmuligheder for vejbestyrelserne på dette område.

Man finder det principielt uheldigt, at én gang givne tilladelser til tankanlæg skal betragtes som „evige“, uanset om de færdselsmæssige og vejtmæssige forhold på stedet måtte være ændret. Ligeledes finder man det principielt uheldigt, at tilladelser til tankanlæg — som af fællesrepræsentationen ønsket — skal kunne gøres til genstand for handel uden om vejbestyrelsen.

Man finder også, at en vejbestyrelse må være berettiget til at lade overvejelser om en ansøgers kvalifikationer indgå i overvejelserne for så vidt kvalifikationerne — eller mangel på sådanne — har relation til de færdselsmæssige og vejtekniske hensyn, som for en vejbestyrelse må være de helt afgørende.

I tilfælde, hvor tilladelsen til oprettelse af tankanlæg er givet til et benzinselskab som indehaver, finder man det ikke betænkeligt at fastslå, at tilladelsen bortfalder ved selskabets opgivelse af virksomheden, eksempelvis som følge af svigtende salg.

Det gælder både i de tilfælde, hvor selskabet ejer arealet, hvorpå anlægget er beliggende, og i tilfælde, hvor selskabet har lejet eller forpagtet arealet. Hvis tilladelsen uanset opgivelsen består uændret, vil vejbestyrelsen blive faktisk afskåret fra at tillade placering af nye, bedre beliggende anlæg i området, idet det opgivne anlæg når som

helst på ny vil kunne tages i brug eller kunne afhændes til en ny indehaver.

Retsforholdet mellem selskabet og ejeren af arealet, finder man, må være vejbestyrelsen uvedkommende, ligesom man heller ikke finder, at arealejeren kan have noget krav på, at tilladelsen, hvis indehaveren af denne opgiver virksomheden, skal overgå til ham, således at han herefter eventuelt kan entrere med et andet selskab.

Med hensyn til overenskomster, der indgås mellem et selskab som indehaver af tilladelsen og en lejer eller forpagter, gælder det, at selskabet fortsat står som ansvarlig indehaver i forhold til vejbestyrelsen. I forslaget udtales kun, at overdragelse ikke kan ske uden vejbestyrelsens godkendelse. Man finder dog ikke, at denne formulering afskærer en vejbestyrelse fra at fastsætte som vilkår i tilladelsen at bortleje eller bortforpagtning af anlæg skal godkendes.

De samme synspunkter gælder, hvor tilladelsen til tankanlæg er givet til en privatmand — i modsætning til et benzinselskab — hvilket er hyppigt forekommende ved mindre anlæg.

I disse tilfælde er det almindeligt, at indehaveren indgår overenskomst med et benzinselskab om forhandling af dettes produkter, såfremt ikke andet er fastsat som vilkår i tilladelsen vil indehaveren, hvis selskabet opsiger overenskomsten, kunne optage forhandling af et andet selskabs produkter og vil også i tilfælde af sygdom kunne bortleje eller bortforpagte anlægget til tredjemand. Derimod finder man ikke, at noget taler for, at tilladelsen til tankanlæg til evig tid skal følge den pågældende ejendom og kunne gøres til genstand for handel sammen med ejendommen uden om vejbestyrelsen.

På baggrund af det forestående vil man finde det uheldigt at ændre bestemmelserne som af fællesrepræsentationen ønsket. De problemer af menneskelig art, som vil kunne opstå, finder man må løses af vejbestyrelserne i de konkrete tilfælde.

ad pkt. 4: Fristen for udnyttelse af tilladelse til oprettelse af tankanlæg.

Baggrunden for bestemmelsen er, at ministeriet har været ude for tilfælde, hvor tilladelse til oprettelse af tankanlæg er meddelt, men hvor tilladelsen ikke er udnyttet, eventuelt fordi formålet med ansøgningen primært

har været at holde konkurrenter ude. Man finder det derfor motiveret, at det fastslås, at tilladelsen bortfalder, hvis tankanlæg ikke er oprettet og virksomheden ikke taget i brug inden 2 år efter tilladelsens meddelelse, også under hensyn til, at tilladelsen netop er meddelt, fordi vejbestyrelsen har skønnet, at der er behov for anlægget.

Man er af den opfattelse, at et tankanlæg normalt vil kunne være taget i brug i løbet af 2 år. Hvis der af indehaveren er udfoldet normale bestræbelser for at oprette anlægget inden for de 2 år, men der foreligger særlige undskyldelige omstændigheder, herunder vanskeligheder med at få fornøden byggetilladelse, som bevirker at fristen ikke vil kunne overholdes, finder man, at vejbestyrelsen bør give den fornødne fristforlængelse.

Man mener ikke, at det er nødvendigt at ændre lovbestemmelsen med henblik herpå, men vil være indforstået med at optage tilkendegivelse herom i de almindelige retningslinier, som ministeren kan udfærdige efter forslaget § 104. stk. 5.

ad pkt. 5: Det nærmere indhold af tilladelse-erne til oprettelse og udvidelse af tankanlæg.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 104, stk. 1, er man af den opfattelse, at det ligger inden for en vejbestyrelses beføjelse i forbindelse med meddelelse af tilladelse til oprettelse eller udvidelse af tankanlæg også at bestemme det nærmere indhold af tilladelsen, herunder hvorvidt og i hvilket omfang der foruden selve tankanlægget med pumpestandere, jordtanke m. v. må etableres tilbehør til anlægget, eksempelvis servicevirksomhed, smørehal, vaskehal, kontor og opholdsrum. Man kan derfor ikke tiltræde, at tilladelse til etablering af tankanlæg skal indebære ret for indehaveren til at etablere sådanne tilbehørsfaciliteter.

Selv om det vil være naturligt og formentlig det normale, at sådant tilbehør til lades etableret — især i tilknytning til moderne tankanlæg — mener man, at en vejbestyrelse ikke bør være afskåret fra i det konkrete tilfælde, hvor forholdene på stedet taler imod, at nægte tilladelse hertil.

Det er ikke tanken hermed at tillægge vejbestyrelserne næringsretlige beføjelser.

ad pkt. 6: Bemyndigelse til at give forskrifter om oprettelse og drift af tankanlæg

Man vedlægger de af amtsvejinspektørforeningens udvalg vedrørende benzintankanlæg i marts 1971 udfærdigede „Vejledende retningslinier for behandling af ansøgninger om tilladelse til oprettelse af tankanlæg ved veje, der henhører under amtskommunernes bestyrelse“.

Man finder ikke, at retningslinierne indebærer nogen rigoristisk næringsretlig kontrol med indretning, udformning og drift af tankanlæg eller at indholdet af disse går ud over de beføjelser, der tilkommer en vejbestyrelse efter vejbestyrelseslovens § 52, stk. 3, og forslaget § 104.

Man finder ikke i det af fællesrepræsentationen anførte tilstrækkeligt grundlag for at ændre bemyndigelsesbestemmelsen i 104. stk. 5, som foreslået, men vil være indforstået med, at fællesrepræsentationen får lejlighed til at gøre sine synspunkter gældende inden den endelige udfærdigelse af retningslinierne.

Generelt bemærkes til fællesrepræsentationens skrivelse, at man såvel af hensyn til de økonomiske interesser, der kan være involveret, som af hensyn til en ensartet administration har foreslået den samme klageadgang, som gælder ved ekspropriation, jfr. § 104, stk. 4.